

K E N D E L S E

Sagens parter:

I denne sag har Klager klaget over advokat A.

Sagens tema:

Klager har klaget over, at advokat A, der repræsenterede hans modpart, har tilsidesat god advokatskik ved ikke at have orienteret om, at han på vegne af sin klient havde søgt om fri proces, og at han på den baggrund anmodede byretten om at fastsætte et salær, selv om parterne havde forligt en sag med vilkår om, at hver part bar egne omkostninger, samt ved at have tilsidesat kontradiktionsprincippet under en kæresag.

Datoen for klagen:

Klagen henholdsvis genoptagelsesansøgningen er modtaget i Advokatnævnet den 1. maj 2014.

Historik:

Advokatnævnet pålagde ved kendelse af 11. marts 2014, bilag 1, advokat A en bøde på 10.000 kr. for at have rettet henvendelse til Klager med et forligsforslag, selv om Klager var repræsenteret ved advokat. Klager havde i denne sag tillige klaget over, at advokat A havde tilsidesat god advokatskik ved ikke at orientere ham om en henvendelse til byretten, hvorved advokat A i henhold til en bevilling om fri proces anmodede retten om at fastsætte et salær. For så vidt angår dette klagepunkt anførte Advokatnævnet følgende i kendelsen af 11. marts 2014:

”Advokatnævnet finder derimod, at A ikke har tilsidesat god advokatskik ved at have rettet henvendelse til byretten om tillæggelsen af salær i henhold til fri proces uden samtidig at have orienteret Klager herom. Advokatnævnet har lagt vægt på, at sagen var hævet, og at der var indgået aftale om, at hver part skulle bære egne

omkostninger, hvorfor advokat A's henvendelse til retten ikke havde nogen betydning for Klager."

Klager har anmodet om genoptagelse af Advokatnævnets kendelse for så vidt angår klagepunktet om advokat A's manglende orientering om anmodningen til byretten, og har herudover klaget over, at advokat A har tilsidesat god advokatskik ved ikke at orientere om ansøgningen om fri proces, som han indgav til Civilstyrelsen på vegne af sin klient, og ved at have tilsidesat kontradiktionsprincippet under en kæresag.

Såvel genoptagelsesansøgningen som nye klagepunkter har været genstand for skriftveksling mellem klagesagens parter.

Sagsfremstilling:

Det fremgår, at der i en sag om privatøkonomiske forhold mellem advokat A's klient og Klager primo april 2013 blev gennemført en retsmægling, og at der i den forbindelse blev arbejdet på en forligsmæssig løsning af tvisten.

Advokat A skitserede i brev af 4. april 2013 sendt som e-mail til advokat B, der deltog i retsmæglingen, vilkårene for et forlig. Af brevet fremgår bl.a.:

"Hvis retssagen forliges på disse vilkår, bærer hver part egne omkostninger ved denne."

Ved brev af 17. maj 2013 orienterede Civilstyrelsen på baggrund af en af advokat A på sine klients vegne indgivet ansøgning om fri proces Klager om, at hans navn og adresse var registreret som led i sagsbehandlingen, jf. persondatalovens bestemmelser herom.

Ved brev til Civilstyrelsen af 16. juli 2013 anførte advokat A bl.a.:

"Retssagen mellem parterne er i øvrigt fortsat verserende, idet den dog er udsat med henblik på afklaring af, om den forligsramme, der blev aftalt i forbindelse med retsmæglingen, opfyldes. I øjeblikket foretages på sagsøgers foranledning tinglysningsmæssige ekspeditioner i anledning af den aftalte overdragelse af ejendommen, og i forlængelse heraf skal der bevilges debitorskifte i forhold til de lån, der er indestående i ejendommen. Såfremt De aftalte vilkår opfyldes, forventes retssagen efterfølgende hævet af Klager."

Det er korrekt, at det i forligsteksten af 3. april 2013 er anført, at hver part forventes at bære egne omkostninger, hvis retssagen forliges.”

Ved brev af 4. september 2013 til byretten meddelte Klager bl.a. følgende:

”Under henvisning til mæglingsmødet i retten den 3. april d.å., kan jeg oplyse, at det indgåede forlig nu er opfyldt, hvorfor retssagen herved hæves.

I henhold til forligsaftalen afholder hver part egne sagsomkostninger.

Kopi af nærværende er samtidig hermed sendt til sagsøgte advokat.”

Ved brev af 5. september 2013 – fremsendt via e-mail – anmodede A byretten om at blive tillagt salær for arbejdet med sagen for sagsøgte. Kopi heraf blev ikke fremsendt til Klager.

Den 24. september 2013 besluttede byretten, at det ikke var muligt at tilkende advokat A et salær, idet det fremgik af forliget, at hver part afholder egne omkostninger.

Advokat A kærede den 8. oktober 2013 byrettens beslutning. Kopi af kæreskriftet blev ikke sendt til Klager. Klager afgav indlæg i kæresagen den 5. november 2013, og kopi af indlægget blev sendt til advokat A samme dag.

Civilstyrelsen fremkom ved brev af 31. januar 2014 med en udtalelse til landsretten til brug for den verserende kæresag.

I indlæg af 24. februar 2014 til landsretten anførte advokat A bl.a.:

”Jeg har noteret mig, at advokat Klager den 5/11 2013 har fremsendt et indlæg til landsretten vedrørende nærværende kæremål. Efter omstændighederne har jeg ikke hidtil fremsat nogen bemærkninger dertil.

Jeg er dog også af den opfattelse, at klager ikke er del af kæremålet og derfor heller ikke skal udtale sig under sagen, idet der alene er tale om kære af byrettens afgørelse, som ikke umiddelbart kan ses at have betydning for den pågældende.”

Af udskrift af landsrettens retsbog den 13. marts 2014 fremgår bl.a.:

”Civilstyrelsen meddelte ved skrivelse af 23. august 2013 [advokat A’s klient], at der ikke var fundet grundlag for at tilbagekalde den meddelte bevilling. Civilstyrelsen henledte samtidig opmærksomheden på, at det var en forudsætning for fri proces, at det ved et eventuelt forlig blev overladt til retten at fastsætte sagens omkostninger.

[...]

Civilstyrelsen har ved skrivelser af 16. december 2013 og 31. januar 2014 meddelt, at der på tidspunktet for Civilstyrelsens afgørelse af 23. august 2013 om ikke at tilbagekalde bevillingen efter det oplyste ikke var indgået endeligt forlig mellem parterne. Bevillingen er ikke tilbagekaldt, og der er således fortsat fri proces i henhold til Civilstyrelsens afgørelse af 17. maj 2013. Civilstyrelsens skrivelse af 23. august 2013 skal ikke forstås som en betingelse i forhold til at opnå fri proces.

Retsgrundlag

Det fremgår af retsplejelovens § 332, at retten, hvor der er meddelt en part fri proces, skal træffe afgørelse om sagens omkostninger, som der ikke var givet fri proces.

Af bemærkningerne til forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (lov nr. 554 af 24. juni 2005), hvorved retsplejelovens § 332 fik sin nuværende affattelse, fremgår blandt andet:

*” ...
Ligesom efter gældende ret kan parterne ikke ved aftale gøre indgreb i statskassens rettigheder og forpligtelser efter den foreslåede § 332. Hvor den tabende part har fri proces, pålægges statskassen således at betale sagsomkostninger til modparten efter de i øvrigt deklaratoriske regler i retsplejelovens kapitel 30, idet en eventuel aftale om fravigelse heraf, jf. retsplejelovens § 312, stk. 1, 2. led, er uden betydning. Hvor den vindende part har fri proces, tilkendes statskassen tilsvarende sagsomkostninger hos modparten efter de i øvrigt deklaratoriske regler i retsplejelovens kapitel 30, idet er også i denne situation ses bort fra en eventuel aftale efter retsplejelovens § 312, stk. 1, 2. led.
... ”.*

Efter votering afsagdes:

k e n d e l s e :

[Advokat A’s klient] har fortsat fri proces i henhold til Civilstyrelsens bevilling af 17. maj 2013.

Parterne har i sagen indgået forlig, hvorefter hver part bærer egne omkostninger.

Det fremgår af forarbejderne til retsplejelovens § 332, at retten, hvor der er meddelt parterne fri proces, skal se bort fra en eventuel aftale om sagens omkostninger og træffe afgørelse om omkostningerne i overensstemmelse med bestemmelsen.

Der er herefter ikke sikkert grundlag for at fastslå, at indgåelsen af et forlig om sagens omkostninger tillige medfører, at en beskikket advokat fortaber sit selvstændige salærkrav mod statskassen i henhold til § 334, stk. 2.

Som følge heraf

b e s t e m m e s:

Den påkærede beslutning ophæves og sagen hjemvises til fastsættelse af salær til kærende, advokat A.”

Den 6. maj 2014 besluttede byretten at fastsætte et salær til advokat A på 30.000 kr. med tillæg af moms. Byretten bestemte samtidig, at salæret skulle udredes statskassen.

Både Klager og advokat A kærede den 20. maj 2014 byrettens afgørelse til landsretten. Klager anmodede ved kæremålet om – som vindende part – at blive tilkendt sagsomkostninger.

Af udskrift af landsrettens retsbog af 30. juni 2014 fremgår bl.a:

”Landsretten finder, at forliget kan sidestilles med, at Klager i vidt omfang har fået medhold i den nedlagte principale påstand, og at Klager bør tillægges sagsomkostninger i forhold til det vundne beløb. Sagsomkostningerne kan passende fastsættes til 37.500 kr. inkl. moms.

Landsretten finder ikke grundlag for at forhøje det salær, som advokat A blev tilkendt af byretten. Landsretten lægger herved navnlig vægt på omfanget af det arbejde, retssagen gav anledning til, samt sagens værdi.”

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Klager har påstået, at advokat A har tilsidesat god advokatskik ved ikke at have orienteret ham om, at han på vegne af sin klient havde anmodet om fri proces, ved uden at orientere ham herom at have anmodet byretten om at fastsætte et salær i henhold til den fri proces og ved at have tilsidesat kontradiktionsprincippet i forbindelse med et kæremål.

Klager har i relation til advokat A's brev til byretten anmodet Advokatnævnet om at genoptage kendelsen af 11. marts 2014.

Klager har til støtte herfor særligt gjort gældende, at ansøgningen om fri proces havde betydning for ham, selv om det ved parternes forlig var aftalt, at hver part skulle bære egne

sagsomkostninger. Han burde derfor være blevet orienteret herom senest ved forligsaftalens indgåelse, så dette kunne have indgået i forligsovervejelserne. Det følger af retsplejelovens § 332, at retten ved omkostningsfastsættelsen kan bestemme, at modparten at betale omkostningerne til statskassen, og Klager skulle derfor være orienteret om både ansøgningen og den senere anmodning om, at der er henhold til den fri proces blev fastsat et salær.

Endvidere har Klager gjort gældende, at det påhvilede advokat A, jf. retsplejelovens § 393, stk. 3, at orientere ham om kæreskriftet, så han kunne have kommenteret herpå. Advokat A's kæreskrift af 8. oktober 2013 blev ikke sendt til Klager og tilsvarende var gældende for indlæg i sagen i tiden efter den 5. november 2013. Ved e-mail af 10. februar 2014 anmodede advokat A landsretten om udsættelse uden at orientere ham. Det kontradiktoriske princip er således konsekvent ignoreret i forbindelse med kæremålet, og det må anses for en skærpende omstændighed, at advokat A fortsatte med at ignorere det kontradiktoriske princip, efter at han var blevet bekendt med betydningen af retsplejelovens § 332.

Indklagede:

Advokat A har påstået frifindelse.

Advokat A har til støtte herfor særligt anført, at der ikke er grundlag for at genoptage sagen for så vidt angår klagepunktet om den manglende orientering om brevet til byretten, idet han – i lighed med Advokatnævnet – vurderede, at brevet på det foreliggende grundlag var uden betydning for Klager.

For så vidt angår sagens øvrige klagepunkter har advokat A har særligt anført, at retsmægleren R fra byretten frarådede, at spørgsmålet om ansøgning om fri proces blev inddraget i forligsdrøftelserne. Klagers senere adfærd viser desværre med al tydelighed, at der var grund til denne anbefaling.

Retssagen var ikke blevet hævet af Klager på tidspunktet for brevets afsendelse; det skete først ved Klagers brev af 4. september 2013. At retssagen fortsat var verserende skyldtes bl.a., at Klager ikke havde gjort sig ulejlighed med at dokumentere over for ham, at han kunne godkendes som fremtidig enejer af ejendommen, ligesom tinglysning ikke var foretaget.

Civilstyrelsens opfattelse af, hvorvidt han var berettiget til salær under fri procesordningen var irrelevant, idet landsretten jo altså har besluttet, at dette er tilfældet.

For så vidt angår kæremålet har advokat A særligt anført, at Klager i relevant omfang er orienteret under kæresagens forløb. Han går i øvrigt ud fra, at landsretten løbende har tilsendt Klager kopi af retsbøger, således som dette er normalt. I sit indlæg af 24. februar 2014 til landsretten bad han landsretten om at sende Klager en kopi af indlægget, hvis landsretten anså dette for nødvendigt. Dette syntes ikke at være tilfældet.

Samlet set er der således ikke tale om, at han med ”fuldt overlæg” har undladt at orientere Klager, og det bestrides derfor, at han har tilsidesat god advokatskik.

Blot som et kuriosum bemærkes, at han fremsendte sit kæreskrift af 20. maj 2014 i kopi til Klager, hvorimod Klager først senere fremsendte kopi af sit kæreskrift af samme dato til ham.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 5 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Advokatnævnet finder, at Klager er fremkommet med nye væsentlige oplysninger af betydning for sagen, jf. § 30 i bekendtgørelse om Advokatnævnets og kredsbestyrelsernes virksomhed ved behandlingen af klager over advokater m.v. Advokatnævnet har derfor besluttet at genoptage den del af sagen, som vedrører advokat A's manglende orientering af Klager om sit brev af 5. september 2013 til byretten, hvorved advokat A anmodede retten om at fastsætte et salær.

Med henvisning til landsrettens kendelse af 13. marts 2014 finder Advokatnævnet, at det ikke kan udelukkes, at en ansøgning om fri proces ville kunne få betydning for Klager og det i forliget indsatte vilkår om, at hver part skulle bære egne omkostninger. Advokat A burde derfor i forbindelse med forligsdrøftelserne have oplyst Klager om, at han på vegne af sin klient havde indgivet ansøgning om fri proces, ligesom advokat A burde have orienteret Klager om sit brev af 5. september 2013 til byretten, hvorved han anmodede retten om at fastsætte et salær.

Advokatnævnet finder, at det er godtgjort, at advokat A har tilsidesat det kontradiktoriske princip ved i flere tilfælde ikke at have tilstillet Klager kopi af sine indlæg i forbindelse med kæremålet.

Advokatnævnet finder på den baggrund, at advokat A har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1.

Advokat A er senest ved Advokatnævnets kendelse af 11. marts 2014 pålagt en sanktion for tilsidesættelse af god advokatskik.

Forholdet i nærværende sag er begået forud for kendelsen af 11. marts 2014. Klagetemaet i Advokatnævnets kendelse af 11. marts 2014 og denne klagesag vedrører samme sag, og en samtidig påkendelse skønnes at ville have medført forhøjelse af sanktionen, jf. princippet i straffelovens § 89.

Advokatnævnet pålægger derfor advokat A en tillægsbøde på 5.000 kr. i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1.

Advokat A kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Herefter bestemmes:

Advokat A pålægges en tillægsbøde på 5.000 kr.

På nævnets vegne

Jørgen Lougart

København, den 11. marts 2014**Sagsnr. 2013 - 2294/NPI/JML
2. advokatreds****K E N D E L S E****Sagens parter:**

I denne sag har Klager klaget over advokat A.

Sagens tema:

Klager, der var part i en sag om privatøkonomiske forhold, har klaget over, at modpartens advokat, A, har tilsidesat god advokatskik ved at have rettet direkte henvendelse til ham samt ved at have rettet henvendelse til byretten uden samtidig at have orienteret ham herom.

Datoen for klagen:

Klagen er modtaget i Advokatnævnet den 10. juli 2013.

Sagsfremstilling:

Det fremgår af sagen, at Klager fra foråret 2012 var part i en sag om privatøkonomiske forhold, hvor modparten var repræsenteret af advokat A.

Medio maj 2012 udtog advokat B, som repræsenterede Klager, stævning i sagen.

I sommeren 2012 var der forligsforhandlinger mellem parterne, og det blev i den forbindelse aftalt, at Klager skulle fremskaffe en del bilagsmateriale.

Ved e-mail af 21. juni 2012 fremsendte Klager bilagsmaterialet til advokat A. E-mailen blev samtidig sendt i kopi (cc) til advokat B og modparten. Afslutningsvis i e-mailen anførte Klager, at fremtidige henvendelser i sagen skulle stiles til advokat B.

Ved e-mail af 11. juli 2012 sendte advokat A et forligsforslag i sagen til advokat B. Det fremgik af forligsforslaget, at det var gældende til og med mandag den 16. juli 2012.

Imidlertid modtog advokat A et autosvar fra advokat B, hvoraf fremgik, at advokat B ikke var til stede på kontoret fra 9. juli til 20. juli 2012 og at han kun læste e-mails med mellemrum i den pågældende periode. Endvidere var der henvist til, at han kunne kontaktes på hans mobiltelefon i hastesager.

Ved e-mail senere den 11. juli 2012 sendte advokat A forligsforslaget til Klager med kopi til advokat B. Advokat A anførte i e-mailen, at han tillod sig at fremsende materialet direkte til Klager, idet han havde fået oplyst, at advokat B ikke var på kontoret i perioden fra 9. juli til 20. juli 2012.

Ved e-mail af 16. juli 2012 til advokat A afviste Klager forligsforslaget og fremsatte et nyt forligsforslag. E-mailen var sendt i kopi til advokat B.

Ved en retsmægling afholdt i april 2013 blev sagen forligt på nærmere aftalte vilkår, hvorefter advokat B udtrådte af sagen.

Ved brev af 4. september 2013 til byretten hævede Klager sagen med henvisning til forligsaftalen, hvorefter hver part bærer egne sagsomkostninger.

Ved brev af 5. september 2013 til byretten anmodede advokat A om under den fri proces at få tilkendt honorar på ikke under 190.000 kr. med tillæg af moms. Denne anmodning blev ikke sendt i kopi til Klager.

Byretten afviste anmodningen den 24. september 2013.

Parternes påstande og anbringender:

Klager:

Klager har påstået, at advokat A har tilsidesat god advokatskik ved at have rettet direkte henvendelse til ham samt ved at have rettet henvendelse til byretten uden samtidig at have orienteret ham herom.

Klager har til støtte herfor gjort gældende, at forbuddet mod at tage direkte kontakt til modpartens klient i særdeleshed gælder i situationer, f.eks. under ferier m.v., hvor modparten – som er tilfældet i denne sag – er afskåret fra at drøfte forholdet med sin advokat.

Klager har endvidere anført, at advokat A har ignoreret hans udtrykkelige ønske om, at fremtidige henvendelser skulle rettes til hans advokat, og at det ikke diskulperer, at han rent faktisk svarer på advokat As direkte henvendelse.

Indklagede:

Advokat A har påstået frifindelse og har til støtte herfor særligt anført, at hans e-mail af 11. juli 2012 samtidig blev sendt til advokat B, som således blev informeret om fremsendelsen.

Advokat A har endvidere anført, at formålet med reglen om, at der ikke må rettes direkte henvendelse, er bl.a. at sikre imod, at den pågældende part foretager uhensigtsmæssige dispositioner, som dennes advokat ikke orienteres om. Dette har ikke været tilfældet i denne sag, hvor advokat B har været fuldt orienteret om fremsendelsen af e-mailen til Klager, som valgte selv at svare på henvendelsen.

For så vidt angår henvendelsen til byretten har advokat A anført, at henvendelsen alene vedrører spørgsmålet om tillæggelse af salær i en sag, som Klager havde hævet på daværende tidspunkt, og at Klager ikke har indflydelse på spørgsmålet om tillæggelse af salær, når der er indgået aftale om, at hver part bærer egne omkostninger.

Advokatnævnets behandling:

Sagen har været behandlet på et møde i Advokatnævnet med deltagelse af 5 medlemmer.

Nævnets afgørelse og begrundelse:

Det følger af retsplejelovens § 126, stk. 1, at en advokat skal udvise en adfærd, der stemmer med god advokatskik.

Advokatnævnet finder, at advokat A ved den 11. juli 2012 at have sendt et forligsforslag direkte til Klager har tilsidesat god advokatskik. Advokatnævnet har herved bl.a. lagt vægt på, at advokat A har fremsendt et forligsforslag med en frist den 16. juli 2012, selvom han var bekendt med, at Klager var repræsenteret ved advokat B, som ikke var på kontoret til den 20. juli 2012.

Det bemærkes i den forbindelse, at et af formålene bag forbuddet mod at rette direkte henvendelse til en klient er, at klienten ved at antage en advokat kun over for denne skal forholde sig til sagen. Dette gælder også selv om klienten, som i dette tilfælde, selv er advokat.

Advokatnævnet finder derimod, at advokat A ikke har tilsidesat god advokatskik ved at have rettet henvendelse til byretten om tillæggelse af salær i henhold til fri proces uden samtidig at have orienteret Klager herom. Advokatnævnet har lagt vægt på, at sagen var hævet, og at der var indgået aftale om, at hver part skulle bære egne omkostninger, hvorfor advokat A's henvendelse til retten ikke havde nogen betydning for Klager.

Advokatnævnet finder på baggrund af ovennævnte, at advokat A har tilsidesat god advokatskik, jf. retsplejelovens § 126, stk. 1, og Advokatnævnet pålægger derfor i medfør af retsplejelovens § 147 c, stk. 1, advokat A en bøde på 10.000 kr.

Advokat A kan indbringe afgørelsen for retten inden 4 uger efter modtagelsen af kendelsen, jf. retsplejelovens § 147 d.

Herefter bestemmes:

Advokat A pålægges en bøde på 10.000 kr.

På nævnets vegne

Jørgen Lougart